

Den 18. september 2024
FVM 379

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af forordning (EU) nr. 1408/2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til en ændring af forordningen om de minimis-støtte til landbrugssektoren (komitesag). Forslaget indebærer, at loftet for de minimis støtte i landbrugssektoren øges fra 20.000 euro (ved register 25.000 euro) til 37.000 euro, samt at der fastlægges krav om, at sådan støtte fra 2026 registreres centralt enten i et register på EU-plan, eller hvis nationalt registreret, at det årligt indberettes til **Kommissionen**. Forordningen foreslås endvidere forlænget med fem år til udgangen af 2032. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen agter på den baggrund at afstå fra at stemme.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af forordning (EU) nr. 1408/2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktatens artikel 108, stk. 4, og med hjemmel i Rådets forordning (EU) 2015/1588, særlig artikel 2, stk. 1.

Forslaget kan vedtages af Kommissionen efter, det har været i høring to gange i Det Rådgivende Udvalg for Statsstøtte (Udvalget), jf. artikel 8, stk. 1, i Rådets forordning (EU) 2015/1588. Det første møde i udvalget er afholdt den 10. juli 2024 i forlængelse af offentliggørelsen af udkastet til nærværende forslag. Det andet møde afholdes, inden Kommissionen vedtager forordningen.

Forslaget forventes vedtaget i oktober 2024.

Formål og indhold

Når den samlede offentlige støtte til en virksomhed, over en given periode, holder sig under en beløbsmæssig tærskel, anses støtten ikke for at udgøre statsstøtte og benævnes de minimis-støtte. Det skyldes, at støtten ikke vurderes at påvirke konkurrencen og samhandelen som følge af beløbets begrænsede størrelse. De minimis-støtte skal hverken indberettes til eller godkendes af Kommissionen.

Den gældende forordning om de minimis-støtte til virksomheder, der beskæftiger sig med primærproduktion af landbrugsprodukter, fastsætter et støtteloft på 20.000 euro (ca. 149.000 kr.) over tre regnskabsår. Støtteloftet gælder for al støtte modtaget fra forskellige offentlige myndigheder i perioden. Det er en betingelse for at opnå de minimis-støtte, at virksomheden erklærer, hvorvidt virksomheden har modtaget anden de minimis-støtte i samme treårige regnskabsperiode. Såfremt medlemsstaten har etableret et centralt nationalt de minimis-register, hvor al støtte ydet efter denne forordning registreres, kan loftet øges til 25.000 euro (ca. 186.000 kr.) pr. virksomhed over tre regnskabsår. I Danmark er der ikke et centralt nationalt register, og loftet på 20.000 euro er dermed gældende for de minimis-støtte i landbrugssektoren.

Den gældende forordning blev vedtaget i 2013 samt ændret i 2019, hvor de ovennævnte lofter blev fastlagt og forordningens gyldighed forlænget til udgangen af 2027.

Kommissionen anfører, at det foreliggende forslag skal ses på baggrund af erfaringerne med de nugældende regler, inflationen siden 2019 og den forventede udvikling i gyldighedsperioden. På den baggrund foreslår Kommissionen som de væsentligste ændringer, at loftet for de minimis støtte i landbrugssektoren øges til 37.000 euro (ca. 276.000 kr.) over en periode på tre år, samt at ydet de minimis støtte skal indberettes fra 2026. Kommissionen vil oprette et centralt register på EU-plan fra januar 2026, som medlemsstaterne kan anvende til denne indberetning. Registreringen skal ske senest 20 arbejdsdage, efter støtten er tildelt. Såfremt medlemsstaten i stedet opretter et nationalt centralt register, eller allerede har et nationalt register, skal data fremsendes årligt til Kommissionen. Medlemsstaterne skal fortsætte med at indhente de minimis-erklæringer fra virksomhederne, indtil det centrale register dækker en periode på tre år, der regnes fra det tidspunkt, det centrale register er oprettet. Samtidig foreslås, at forordningen finder anvendelse i yderligere fem år frem til udgangen af 2032. Det bemærkes, at ændringen i perioden til opgørelse af støtteloftet fra regnskabsår til år medfører, at der kigges på perioden fra datoen for støttens tildeling og tre kalenderår bagud.

Det bemærkes derudover, at forslaget afspejler nylige ændringer af den generelle de minimis-forordning, hvor loftet fra 2024 er øget til 300.000 euro (ca. 2,2 mio. kr.) fra tidligere 200.000 euro (ca. 1,5 mio. kr.). Tilsvarende blev loftet for de minimis-støtte i fiskeri- og akvakultursektoren i 2023 øget fra 30.000 euro (ca. 220.000 kr.) til 40.000 euro (ca. 300.000 kr.).

I den nuværende de minimis forordning for landbrug er der foruden det individuelle loft for støtte pr. virksomhed også fastlagt et kumulativt loft for den enkelte medlemsstat over de minimis-støtte, som højst må udgøre 1,25 pct. af værdien af landbrugsproduktionen. Med forslaget øges det kumulative loft til 1,5 pct., og produktionsværdien frem til 2023 kan indgå i beregningen af loftet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en revision af allerede vedtaget EU-lovgivning, hvorfor det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forordningen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Vurderingen er med forbehold for, at formatet for medlemsstaternes indberetning af de minimis-støtte til Kommissionens kommende register ikke kendes på nuværende tidspunkt.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervs- eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomisk vil krav om et centralt register skabe større klarhed over tildelt de minimis støtte og afhængig af udformningen kunne medføre færre administrative byrder for erhvervet, som ikke længere vil skulle udfylde erklæringer i forbindelse med tildeling af de minimis-støtte, når registret dækker en periode på tre år.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer er optaget af, at EU's statsstøtteregler sikrer en fair konkurrence mellem medlemslandene, og ser gerne, at der som udgangspunkt indrømmes flere muligheder for støtte direkte i gruppefritagelsesforordningerne eller via en forudgående statsstøttegodkendelse fra EU-Kommissionen. Landbrug & Fødevarer er forbeholdne over for en generel forhøjelse af de minimis-loftet, hvor der kan gives statsstøtte uden en forudgående statsstøttegodkendelse fra EU-Kommissionen. Det gælder ikke mindst i forhold til, at dette potentielt kan forøge muligheden for at give produktionsforvridende støtte i EU's medlemslande, men har samtidig forståelse for, at markedssituationen gennem de senere år har ændret sig, som følge af COVID 19, den russiske invasion af Ukraine, inflation og særlige vejruddringer gennem de senere år har øget behovet for at kunne sikre en mulighed for at lave hurtigtvirkende nationale kompensationsordninger til hårdt ramte landmænd.

Landbrug & Fødevarer bifalder forslaget om, at det fremadrettet gøres obligatorisk at indføre et nationalt de minimis-register. Dette vil markant forbedre landmændenes retssikkerhed ved at sikre, at de minimis-loftet ikke overskrides hos den enkelte støttemodtager. For nuværende er det meget svært for den enkelte støttemodtager at gennemskue, om de minimis-loftet kan være overskredet, da der kan modtages de minimis-støtte fra mange forskellige myndigheder. En overskridelse af loftet vil i udgangspunktet have alvorlige konsekvenser for den støttemodtageren, da forordningen tilskriver fuld tilbagebetaling, inklusive rentebetaling.

Landbrug & Fødevarer ser gerne registret oprettes allerede fra 1. januar 2025, da der vil gå 3 år, før registret opnår sin fulde værdi. Det er vigtigt, at det fremgår præcist hvad der forstås ved en virksomhed, dvs. hvilken enhed der skal optræde i registret. Landbrug & Fødevarer mener, det skal være myndighedernes ansvar at sikre, at de minimis-loftet på bedriftsniveau ikke overskrides. Her er det en stor udfordring, hvordan det håndteres fx hvis en myndighed tjekker registret – og der er plads til den støtte som de vil yde – de kan blot ikke se, at ansøgeren har fået tilsagn om udbetaling af de minimis støtte hos en anden myndighed. Denne støtte er blot endnu ikke udbetalt til ansøgeren.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes bred opbakning til forslagets elementer, og der har gennem længere tid været efterspurgt en forhøjelse af særligt det individuelle loft i landbrugssektoren. Flere medlemsstater ventes at udtrykke ønske om et højere loft.

Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det vigtigt, at de minimis-støtte i landbrugssektoren ikke kan anses for at fordreje konkurrencevilkårene eller påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne, da det i så fald skal godkendes af Kommissionen som statsstøtte, men at forslaget vil kunne bidrage til et øget anvendelse og omfang af de minimis-støtte i landbrugssektoren. Regeringen noterer sig i den forbindelse, at forslaget ligger i forlængelse af tidligere forslag om de minimis-støtte, hvor lofterne er øget. Regeringen understreger desuden vigtigheden af gennemsigtighed samt, at der ikke skal være forskel på muligheden for at yde de minimis-støtte afhængig af, om medlemsstaten har et centralt register eller anvender en erklæringsmodel, hvorfor det hilses velkomment, at Kommissionen vil etablere et centralt EU-register. Det skal i den sammenhæng klarlægges, hvorledes konsekvenser ved tidsmæssig forskydning mellem tildeling af de minimis-støtte og registrering i registeret håndteres. Regeringen vil ligeledes arbejde for, at den administrative byrde for myndigheder og erhverv ved etableringen af et register mindskes mest muligt. Regeringen agter på den baggrund at afstå fra at stemme.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.